

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE
Minimální preventivní program

2022/2023

sŠp^H

Střední škola polytechnická, Havířov-Šumbark, příspěvková organizace

I. Popis současného stavu problematiky

1. Charakteristika školy
2. Začleňování problematiky rizikového chování žáků do práce školy
3. Stav školy z hlediska rizikového chování žáků

II. Legislativa

III. Cíle školní preventivní strategie

1. Dlouhodobé cíle
2. Střednědobé a krátkodobé cíle

IV. Vymezení cílové populace – Minimální preventivní program

1. Práce s žáky
2. Práce s pedagogickými pracovníky
3. Práce s rodiči
4. Program proti šikanování a krizový plán

V. Měření efektivity školní preventivní strategie a supervize programu

VI. Kontakty na spolupracující organizace

I. Popis současného stavu

1. Charakteristika školy

Střední škola má v letošním školním roce 380 žáků (stav k 30. 9. 2022), z toho 239 žáků ve čtyřletých studijních oborech řádného denního studia, 30 žáků v denní formě nástavbového studia a 111 žáků v tříletých učebních oborech řádného denního studia, všichni rozděleni do 19 tříd.

2. Začleňování problematiky prevence rizikového chování žáků do práce školy

Na naší škole pracuje již dlouhodobě školní preventivní tým pod vedením dvou metodiků prevence a jedné výchovné poradkyně. Dalšími členy úzkého týmu je 6 pedagogických pracovníků, kteří zajišťují veškeré programy pro žáky. Oba metodici prevence i výchovná poradkyně se pravidelně účastní dalšího vzdělávání tak, aby byli schopni poskytovat všem pedagogickým pracovníkům školy potřebnou podporu v oblastech prevence sociálně patologických jevů, práce s žáky nadanými i méně nadanými, práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami, práce s žáky se sociálně znevýhodněného prostředí, a postupně také začleňování žáků z Ukrajiny apod. Celý tým se také podílí na mimoškolní činnosti, volnočasových aktivitách, protože i toto patří do preventivních akcí školy.

Školní rok 2021/2022 byl specifický. Sice nebyly uzavřeny školy, ale vysoká a nepravidelná nemocnost žáků a karanténní opatření byly pro klasický chod školy, na jaký jsme byli zvyklí, opět vysoce nekomfortní. Byli jsme natolik vytíženi každodenní mravenčí prací s třídními kolektivy a jednotlivými žáky, znovubudováním pozitivního školního klimatu, že jsme částečně rezignovali na klasické preventivní programy, které jsme pravidelně pro naše žáky organizovali. Úbytek mimoškolních akcí byl taktéž způsoben covidovými opatřeními – organizovat něco pro celé třídní kolektivy při tak vysoké a střídaté nemocnosti bylo místy zhora nemožné.

Co nás ale trápilo nejvíce – bylo narušení pozitivního školního klimatu. Po roční „covidové“ pauze se nám vrátili „jiní“ žáci, měli problém se znovu socializovat, patrná byla mírná agresivita, nechuť se přizpůsobit chodu školy, zvýšená absence (též skryté záškoláctví, které ale bylo velmi těžce odhalitelné, protože „covid“), přímo zřetelná byla absence dobré nálady, pozitivního myšlení. A právě práce na změně těchto postojů a budování opět toho příznivého klimatu školy, na jaký jsme byli zvyklí, bylo naším cílem číslo jedna.

Naštěstí se nám podařilo ještě v září 2021 zorganizovat pro všechny 1. ročníky adaptační kurzy, další práce s třídními kolektivy pak byla na třídních učitelích. V oblasti preventivních programů jsme v loňském roce nejvíce spolupracovali se Zdravotním ústavem se sídlem v Ostravě, žákům prvních a druhých ročníků jsme nabídli programy Prevence HIV, zaměřené na rizika přenosu a ochranu před infekcí HIV a dalšími sexuálně přenosnými nemocemi, Prevence infekčních nemocí a Kouření. Spolupráce se zdravotním ústavem byla vynikající a programy se žákům líbily.

Problematika prevence rizikového chování žáků prostupuje všemi činnostmi, které směrem k žákům a společně s žáky konáme, je nedílnou součástí výuky – v některých předmětech více, v jiných méně se prevenci sociálně patologických jevů věnujeme.

Výchovný poradce eviduje žáky se specifickou poruchou učení, konzultuje s ostatními pedagogy metody výuky těchto žáků a koordinuje tvorbu individuálních studijních plánů. Do celého procesu také vstupuje kariérový poradce, který svou činnost mimo jiné zaměřuje na prevenci předčasného odchodu žáků ze vzdělávání. Školní rok 2022/2023 pro nás také bude jiný vstupem několika žáků z Ukrajiny do systému naší školy, naše komunikace s nimi bude určitě něčím novým hodným zvýšené pozornosti. Pro žáky se snažíme organizovat kroužkovou činnost, různé exkurze, semináře, besedy, školní výlety, lyžařský kurz, sportovně turistický kurz a ekologický pobyt v přírodě.

Snažíme se budovat partnerský vztah s rodiči našich žáků. Nabízíme velmi kvalitně zpracované webové stránky, partnerské třídní schůzky a informační třídní schůzky pro rodiče žáků 1. ročníků, jsme aktivní na sociálních sítích.

Prioritou číslo jedna je budování a udržování pozitivního klimatu školy, jelikož si uvědomujeme, zvláště pak po době covidové, která zapůsobila na náš celoškolský systém velmi negativně, jak důležité je, aby žáci chodili do školy rádi, aby se tady cítili dobře, bezpečně, svobodně.

3. Stav školy z hlediska rizikového chování žáků

Při tvorbě preventivního programu na školní rok 2022/2023 vycházíme jednak ze situace loňského školního roku, kdy jsme se usilovně snažili budovat znovu klidné a přátelské školní klima – v tomto chceme pokračovat. Doba covidová a pocovidová nás donutila znovu se zamyslet nad systémem prevence v naší škole a uvědomit si, že práce s našimi žáky musí být neustálá a mravenčí a především zdůrazňující přátelskost, toleranci a vzájemnou pomoc. Z loňského školního roku nám zůstal rest v podobě intervenčních programů ve třídě ME 2. (letošní), ty plánujeme na podzim 2022. V oblasti preventivních programů budeme chtít navázat na spolupráci s organizacemi, se kterými jsme pracovali již dříve.

II. Legislativa

Náš školní preventivní program vychází jednak ze současného stavu prevence rizikového chování žáků na naší škole, jednak z důvodu nutnosti dodržovat veškerou školskou legislativu, v tomto případě především následující (vždy v platném znění):

Strategie prevence rizikového chování

Krajské strategie

Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019-2027 (formát PDF, velikost 14 MB)

Národní strategie

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

Metodické pokyny, doporučení a další dokumenty

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže

Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)

Pravidla prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění jejich bezpečnosti

Minimální standard bezpečnosti

Metodické doporučení MŠMT pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků

Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách (únor 2014)

Kontaktním pracovníkem pro realizaci krajské a státní politiky v oblasti prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních v Moravskoslezském kraji je:

Mgr. Andrea Matějková, tel.: 595 622 337, e-mail: andrea.matejkova@msk.cz

Zdroje:

<https://www.msk.cz/cs/temata/skolstvi/strategicke-dokumenty--legislativa-a-dalsi-informace-ve-vecech-prevence-rizikoveho-chovani-2692/>

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuzeni-a-pokyny>

III. Cíle školní preventivní strategie

1. Dlouhodobé cíle

Práce v oblasti prevence rizikového chování žáků není na naší škole žádnou novinkou. Této oblasti se snažíme systematicky věnovat již spoustu let. Společenský vývoj však s sebou přináší stále nová rizika, která konkrétně po škole, ale také po rodičích vyžadují stále nové přístupy a metody jednak prevence, ale také řešení rizikových projevů chování.

K dlouhodobým cílům naší školy v oblasti prevence rizikových projevů chování tedy patří:

- zajistit maximální informovanost rodičů v oblasti výchovy a vzdělávání žáků, vytvořit vztah partnerství mezi školou, rodičem a žákem
- vytvořit ucelený systém vzdělávání a poradenství pro žáky, rodiče a pedagogy
- vtáhnout do problematiky prevence sociálně patologických jevů celý pedagogický sbor
- jako škola se společně s rodiči jako s partnery podílet na výchově žáků ke zdravému životnímu stylu
- budovat a neustále udržovat pozitivní klima

2. Střednědobé a krátkodobé cíle

Střednědobé a krátkodobé cíle vycházejí z cílů dlouhodobých. Pro letošní školní rok jsme si stanovili následující:

- a) neustálá aktualizace webových stránek školy
- b) vytrvalá aktivita na sociálních sítích Facebook a Instagram, zvyšování počtu sledujících z řad žáků a rodičů
- c) systém sledování omluvené a neomluvené absence
- d) snížení počtu neúspěšných žáků, individuální přístup
- e) třídní schůzky pro rodiče žáků 1. ročníků
- f) partnerské třídní schůzky
- g) „okénko preventivního týmu“ na úsekových poradách
- h) zapojení co největšího počtu pedagogů do volnočasových aktivit pedagogů a žáků, prezentací školy, exkurzí apod.
- i) zapojení žáků do Dnů otevřených dveří v listopadu, prosinci a lednu
- j) pořádání besed a seminářů pro pedagogy, rodiče a žáky
- k) kroužková činnost pro žáky
- l) pozitivní, přátelský přístup směrem k žákům, pedagogům, rodičům, atmosféra vzájemné pomoci a tolerance

IV. Vymezení cílové populace – Minimální preventivní program

1. Práce s žáky

Práci s žáky můžeme rozdělit do dvou rovin – jednak jsou to činnosti vycházející přímo ze školních vzdělávacích programů (kurzy, součást vyučovacích předmětů), jednak jsou to přímo preventivní programy (přednášky, zážitkové a intervenční programy apod.). Nedílnou součástí prevence jsou také mimoškolní a volnočasové aktivity, které organizujeme na základě poptávky žáků, organizačních možností školy a v neposlední řadě též finančních možností školy či žáků samotných. Důležitým partnerem nám je zde Sdružení přátel školy, které některé akce spolufinancuje.

Motivační workshopy

- 19.–23. září 2022
- garanti akce – Mgr. Přidalová, Mgr. Blahuta
- adaptační třídní programy v Komorní Lhotce (OKAP II)

Sportovně-turistický kurz

- 19.–27. září 2022
- garant akce – Ing. Walach, Mgr. Milerski
- čtvrté a třetí ročníky
- hotel Resnik Chorvatsko

Ekologický pobyt v přírodě

- dva běhy: 3.–7. 10. 2022, 10.–17. 10. 2022
- garanti akce – Mgr. Milerski, Mgr. Chytilová
- druhé ročníky
- pobyty v Horní Lomné

Kurz školního lyžování a snowboardingu

- 6.–10. březen 2023
- garant akce – Ing. Daňhel
- první ročníky
- pobyt v horském hotelu Čarták

Den s třídním učitelem

- dle nabídky a možností žáků
- v každém pololetí jedna akce
- garanti akcí – třídní učitelé

Školní výlety

- dle nabídky a možností žáků
- červen 2023
- garanti akcí – třídní učitelé

Dny otevřených dveří, trhy vzdělávání

- DOD – 22. listopad 2022, 1. prosinec 2022, 14. leden 2023
- trhy vzdělávání – dle termínů daných úřady práce
- garanti akcí – Mgr. Přidalová, Mgr. Blahuta

Techniáda 2022

- soutěžní dopoledne pro žáky 9. tříd ZŠ z Havířova a okolí
- garanti akce – Mgr. D. Sudacká, Ing. Kostka
- žáky zajistí vedoucí stanovišť

Slavnostní vyřazení absolventů

- 31. květen 2023 maturitní ročníky
- 28. červen 2023 závěrečné třetí ročníky + obory L0+H
- garanti akce – Mgr. D. Sudacká, Ing. Kostka, třídní učitelé
- složky zajistí – Ing. Dembowská, Ing. Mičíková

Webové stránky školy

- pravidelná aktualizace
- garanti – Ing. Chmiel, Mgr. D. Sudacká, Ing. Kostka
- příspěvky – všichni pedagogičtí pracovníci

Sociální síť

- pravidelné vkládání příspěvků
- Facebook – Mgr. D. Sudacká
- Instagram – Ing. Navrátilová
- příspěvky – všichni pedagogičtí pracovníci

Charitativní akce

- dle nabídky a možností školy
- garant – Mgr. Chytilová

Sponzoring

- pštros v ostravské ZOO
- garant – Mgr. Chytilová

Wolfram

- branná soutěž
- garant akce – Mgr. Dziergas

Preventivní programy

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

- Prevence HIV, Prevence infekčních nemocí, Duševní zdraví, Alkohol, Prevence nádorů, Zdravý a bezpečný domov
- dle časových možností pro 1. a 2. ročníky
- garanti – Mgr. D. Sudacká, Ing. Kostka, třídní učitelé

Poradna primární prevence Ostrava

- Nebezpečí kyberšikany, Rizika elektronické komunikace, Nebezpečí šikany, Drogy v dospívání, Mediální gramotnost
- dle časových a finančních možností 1.–3. ročníky
- Mediální gramotnost – 4. ročníky
- garanti – Mgr. D. Sudacká, Ing. Kostka, třídní učitelé

Policie České republiky – KŘP Moravskoslezského kraje

- Tvoje cesta za onlinem, Bereš? Zemřeš!, Trestní odpovědnost nezletilých a mladistvých
- dle časových možností 1.–4. ročníky
- garanti – Mgr. D. Sudacká, Ing. Kostka, třídní učitelé

Volnočasové aktivity pro žáky (rodiče, pedagogy)

Taneční

- spolupráce s taneční školou FLODUR
- garant akce – Ing. Kostka

Kroužková činnost sportovní

- sportovní kroužky
- garanti – Ing. Navrátilová, Mgr. Javůrek, Ing. Dvorský, Ing. Bouchala

Kroužková činnost mimosportovní

- kroužky v rámci OKAP II
- garanti – vedoucí kroužků

Turnaje

- Turnaj prvních ročníků v sálové kopané
  - o garanti – Mgr. Javůrek, Mgr. Štývar
  - o podzim/zima 2022
- Turnaj smíšených družstev v odbíjené
  - o garant – Mgr. Javůrek
  - o prosinec 2022

- Turnaj jednotlivců ve stolním tenisu
  - o garant – Mgr. Javůrek
  - o listopad 2022
- Turnaj ve volejbalu žáci x pedagogové
  - o garant – Ing. Navrátilová
  - o v průběhu roku dle domluvy
- Turnaj 1. ročníků ve volejbalu žáci x pedagogové x rodiče
  - o garant – Ing. Navrátilová, Ing. Daňhel
  - o v průběhu roku dle domluvy

2. Práce s pedagogickými pracovníky

A. Preventivní tým

Složení týmu – preventivní tým byl založen v roce 2006. V jeho čele stojí ředitel školy Ing. Vladislav Walach a školní metodici prevence a zástupci ředitele pro teoretické vyučování Mgr. Simona Daňhel Sudacká a Ing. Tomáš Kostka. Dalšími členy jsou výchovná poradkyně Mgr. Vladimíra Holešová a učitelé teoretického i praktického vyučování.

Úkoly týmu – preventivní tým se schází pravidelně jednou v měsíci a dále podle aktuálních potřeb. Mezi hlavní úkoly patří vytvoření a naplňování školní preventivní strategie, organizace vzdělávání pedagogů, rodičů a žáků v oblasti prevence sociálně patologických jevů, tvorba a „údržba“ webových stránek školy a sociálních sítí, tvorba školního řádu, poradna pro rodiče, pedagogy a žáky.

Schránka důvěry – úkolem preventivního týmu je taktéž podílet se na řešení problémů spojených se schránkou důvěry. Tato má na naší škole 2 podoby – elektronickou (elektronická, prostřednictvím formuláře na webu školy (<https://www.ssph.cz/schranka-duvery>)) a dřevěnou. Schránku „vybírá“ metodik prevence Ing. Tomáš Kostka.

Konzultace a prezentace – konzultace s metodiky je možná kdykoli po předchozí domluvě, metodici prevence a výchovný poradce mají k dispozici samostatnou kancelář.

B. Vzdělávací akce pro metodiky a pedagogy

Krajská konference prevence

- 3.–4. říjen 2022 v Malenovicích
- navazující v listopadu legislativa v prevenci
- účast – metodici prevence

Vzdělávání pedagogických pracovníků školy

- dle nabídky a poptávky pedagogů
- garanti – Mgr. D. Sudacká, Ing. Kostka, třídní učitelé

3. Práce s rodiči

Rodiče žáků patří bezesporu mezi naše nejdůležitější sociální partnery, ze zkušeností víme, že pokud tento vztah mezi třídním učitelem, potažmo školou, a rodičem nefunguje, je tím narušen celý výchovně-vzdělávací proces. Proto je pro nás navázání úzkého vztahu s rodiči či jinými zákonnými zástupci našich žáků prioritou.

Třídní schůzky pro rodiče žáků 1. ročníků

- 15. září 2022
- garant akce – Mgr. D. Sudacká
- **příprava složek s podklady** pro rodiče – Mgr. D. Sudacká, Ing. Dembowská, Ing. Mičíková, třídní učitelé 1. ročníků
- příprava prezentací pro rodiče – třídní učitelé 1. ročníků
- porada s třídními učiteli – garant Mgr. D. Sudacká

Třídní schůzky pro rodiče všech žáků

- 15. listopad 2022
- garant akce – Mgr. D. Sudacká
- porada s třídními učiteli – garant Mgr. D. Sudacká

Třídní schůzky pro rodiče žáků závěrečných ročníků

- 28. únor 2023
- garant akce – Mgr. D. Sudacká
- porada s třídními učiteli – garant Mgr. D. Sudacká
- cíl – prevence „propadnutí“ a nepřipuštění k maturitní zkoušce

Partnerské třídní schůzky pro rodiče všech žáků

- 20. duben 2023
- garant akce – Mgr. D. Sudacká
- porada s třídními učiteli – garant Mgr. D. Sudacká
- schůzka třídní učitel + žák + rodič
- rezervační systém – třídní učitelé + Ing. Chmiel

Preventivní program pro rodiče

- dle nabídky spolupracující organizace (Poradna pro primární prevenci Ostrava, Policie ČR) a na základě předběžného šetření mezi rodiči žáků prvních ročníků
- garant akce – Mgr. D. Sudacká
- zodpovědní – třídní učitelé 1. ročníků
- téma – Pohybujeme se v kyberprostoru

Informační systém školy Bakaláři

Informační systém školy Bakaláři je určen pro zákonné zástupce žáků naší školy. Jeho účelem je informovat o klasifikaci žáka v jednotlivých předmětech, jeho absenci na teoretickém vyučování a odborném výcviku a v neposlední řadě také o aktuálním dění ve třídě i škole. K tomu taktéž slouží webové stránky školy a v neposlední řadě i sociální sítě Facebook a Instagram.

Cílem informačního systému je tedy především:

- a. motivovat žáky a jejich rodiče
- b. působit na žáka v oblasti emocionální
- c. aktivizovat rodiče k partnerskému vztahu ke škole
- d. využívat schopností a zájmů rodiny v přímé výchovné spolupráci
- e. zvyšovat informovanost rodičů o stavu výchovně-vzdělávacího procesu jejich dítěte
- f. poskytovat rodičům aktuální informace o dění ve třídě a škole

Webové stránky školy, Facebook, Instagram

Na webových stránkách školy je zvláštní oddíl týkající se prevence rizikových projevů chování. Je zde elektronická schránka důvěry, ke které mají přístup pouze metodici prevence.

Sociální sítě nám slouží především k „vtáhnutí“ žáků a jejich zákonných zástupců do dění ve škole. Naší snahou je vkládat příspěvky a fotografie ze všech možných akcí pořádaných školou, z mimoškolních činností či z výuky samotné, a to pravidelně a minimálně 3× týdně.

Informační třídní schůzky pro rodiče žáků 1. ročníků

Tyto třídní schůzky pořádá škola pravidelně každým rokem, letos proběhnou 15. září 2022. První část schůzky proběhne ve společenském sále naší školy a bude pro všechny rodiče společná.

Vše bude probíhat podle stanoveného programu:

1. Přivítání rodičů
2. Seznámení s programem
3. Představení ředitele školy a jeho zástupců, výchovného poradce a metodiků prevence
4. Úvodní slovo ředitele školy
5. Prezentace webových stránek školy
6. Seznámení s organizací školního roku

Po skončení společné části si pak každý třídní učitel odvede „své“ rodiče do přidělené učebny a povede si třídní schůzku ve vlastní režii.

Pro každého rodiče bude připravena složka s důležitými materiály:

- a. Minimum pro rodiče = výtah ze školního řádu
- b. veškeré důležité kontakty pracovníků školy
- c. rozvrh hodin
- d. seznam vyučujících

- e. seznam učebnic a jejich cena
- f. organizace školního roku
- g. informace o stravování
- h. přístupové heslo na informační web
- i. seznámení se školním řádem
- j. upozornění na rizikové projevy chování a specifické poruchy učení
- k. prezentace informačního systému školy

Partnerské třídní schůzky

Tento typ třídních schůzek pořádá naše škola pro vybrané ročníky, jelikož ne vždy je to vhodné. Třídní učitel vytvoří po konzultaci s rodiči časový harmonogram, ve kterém si vyhradí na každého cca 15-20 min. Třídní schůzky se účastní nejen třídní učitel a rodič, ale i samotný žák. Tímto chceme docílit většího zájmu rodičů o třídní schůzku a s tím související výsledky chování a vzdělávání žáků a v samotných žácích posílit vědomí, že se vzdělávají především sami pro sebe a za své výsledky jsou zcela odpovědni jen oni sami.

4. Program proti šikanování a krizový plán

Program proti šikanování

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Škola má jednoznačnou odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), je škola povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu musí všichni pedagogičtí pracovníci šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Program proti šikanování není izolovaným programem a souvisí se všemi aktivitami popsányými v této Školní preventivní strategii a Minimálním preventivním programem.

Konkrétní kroky školy k předcházení a řešení šikanování jsou tyto:

- a. ředitel zajišťuje vzdělávání pedagogických pracovníků v akreditovaných kurzech k problematice šikanování;
- b. ředitel zajišťuje v souladu s pracovním řádem dohled pedagogických pracovníků nad žáky ve všech prostorách;
- c. metodik prevence absolvuje specializační studium, sleduje změny v legislativě;
- d. metodik prevence na začátku roku seznámí všechny pracovníky s tímto programem;
- f. školní řád jasně stanoví pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení;
- g. metodik prevence, výchovný poradce a třídní učitel uvede rodičům příklady nepřímých a přímých znaků šikanování;
- h. preventivní tým realizuje preventivní akce zaměřené na problematiku šikanování;

- i. pedagogičtí pracovníci vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech respektujících identitu a individualitu žáka;
- j. metodik prevence zajistí funkční fyzickou schránku důvěry, metodik ICT zajistí funkční elektronickou schránku důvěry;
- k. třídní učitel věnuje problematice šikanování třídnickou hodinu, upozorní žáky (potencionální oběti a svědky) na možnosti najít pomoc (výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, schránka důvěry – fyzická, elektronická).

Krizový plán

Krizový plán eliminuje či minimalizuje škody v případě, že k šikanování ve škole dojde. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření záležitosti zodpovědný ředitel školy.

1. Situace, které škola zvládne řešit vlastními silami

Osoby kompetentní řešit krizovou situaci:

ředitel školy, zástupce ředitele, výchovný poradce, metodik prevence

Specifický postup:

Při nápravě šikanování je potřebná spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce a dalších pedagogických pracovníků jak s rodinou oběti, tak i s rodinou agresora. Ředitel školy v případě výskytu šikany neprodleně stanoví tříčlenný tým, který eliminuje či minimalizuje důsledky šikanování. Tým pracuje v souladu se zákony a metodickými pokyny.

První pomoc při počáteční šikaně:

1. odhad závažnosti a formy šikany;
2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi;
3. nalezení vhodných svědků;
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory);
5. ochrana oběti;
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovorů:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
  - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku);
7. realizace vhodné metody:
  - a) metoda usmíření
  - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
8. třídnická hodina:
  - a) efekt metody usmíření

- b) oznámení potrestání agresorů
- 9. rozhovor s rodiči oběti;
- 10. třídní schůzka (závažnější formy)
- 11. práce s celou třídou.

Ze všech rozhovorů je proveden zápis. Veškeré informace jsou přísně důvěrné.

2. Situace, které škola nezvládne řešit vlastními silami a potřebuje pomoc zvenku

Sem patří řešení případů pokročilé a nestandardní šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči oběti.

Specifický postup:

Škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a policií. V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, případně s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie. Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (vydírání, omezování osobní svobody, útisku, ublížení na zdraví, loupeže, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, poškozování cizí věci, znásilnění, kuplířství), ředitel školy oznámí tuto skutečnost neprodleně Policii ČR.

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Ve třídě, kde nastane tato nestandardní šikana, škola také zorganizuje mimořádné třídní schůzky.

V mimořádných případech se užijí další opatření:

- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Jak postupovat při řešení šikany

Šikanování je agresivní chování žáka/žákyně (dále v textu pouze „žák“) vůči jinému žákovi, případně skupině žáků. Jedná se o opakované (nikoliv nutně) chování, které je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně nebo sociálně. Šikana je charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese

Jednou z forem šikany je v současné době také elektronická šikana, tj. kyberšikana, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com nebo facebook.com a jiné,

prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod.

Krizový plán školy obsahuje postupy, které přesně řeší některé krizové situace ve spojitosti s projevy rizikového chování žáků, jež mohou ve škole nastat. Postupy jsou jasné a závazné pro každého pracovníka školy. Určují konkrétní odpovědnost jednotlivých zaměstnanců.

Plán obsahuje informace:

1. Kdo provádí první pomoc

První pomoc provádí vždy pedagog (či jiný zaměstnanec školy), který se jako první o možné šikaně dozvěděl, nejčastěji se jedná o třídního učitele.

2. Kdo co komu hlásí v systému školy, kdo řeší

Ten, kdo se jako první o možné šikaně dozví, ihned informuje metodiky prevence, z jednání je vytvořen zápis. Metodici pak celou záležitost konzultují s třídním učitelem a domluví si společně další postup. Metodici také informují ředitele školy.

V případě šikany je nutné posoudit, zda je to šikana v počátečním stadiu, kterou je možné řešit v rámci školy – tu pak řeší školní metodici prevence, a to ve spolupráci s třídním učitelem a ředitelem. Pokročilé a neobvyklé formy šikany řeší škola v součinnosti s odborníky ze specializovaných pracovišť, zejména z PPP, SVP. Dále je možné spolupracovat s organizacemi specializovanými na prevenci rizikového chování z řad neziskových organizací.

3. Kdo kam co zapíše

Ze všech jednání je vždy proveden zápis (metodici prevence/třídní učitel), vše zakládá výchovná poradkyně.

4. Kdo informuje zákonné zástupce žáků

Dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí.

Zákonné zástupce informuje nejčastěji třídní učitel, dle závažnosti jsou zákonní zástupci vyzváni k návštěvě školy, kde s nimi celou situaci řeší třídní učitel/metodici prevence/výchovná komise (vše po konzultaci třídní učitel – metodici prevence – výchovná poradkyně – ředitel).

5. Kdo a v kterých případech informuje Policii ČR, OSPOD

Škola ohlašuje orgánu sociálně-právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo. Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR.

Tuto skutečnost oznamuje ředitel školy jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR, v ideálním případě přímo specialistovi na problematiku mládeže Služby kriminální policie a vyšetřování, jinak na nejbližším obvodním oddělení Policie ČR. V takovém případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a má právo na vyzoomění do jednoho měsíce od podání oznámení. Oznámení může podat také zákonný zástupce dítěte, o čemž je třídním učitelem informován.

Šikana sama o sobě není definována jako trestný čin nebo přestupek, přesto šikana může svým charakterem naplňovat znaky některého z přestupků či trestných činů.

a) Jednání s prvky šikany může být kvalifikováno jako přestupek, nejčastěji se bude jednat o přestupky proti občanskému soužití, např. ublížení na cti, vyhrožování újmou na zdraví atd.

b) Závažnější forma šikany může vykazovat znaky skutkové podstaty například těchto trestných činů – (těžké) ublížení na zdraví, omezování osobní svobody, loupež, vydírání, útisk, krádež, poškození cizí věci, trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, nebezpečné vyhrožování a pronásledování atd.

Trestně odpovědná je osoba **starší 15 let**.

6. Kdo a jak informuje zákonné zástupce ostatních žáků

Těmto podává informaci třídní učitel na mimořádné třídní schůzce.

7. Kdo a jak informuje ostatní žáky školy

Ostatní žáky školy informují jejich třídní učitelé.

8. Kdo a jak informuje zřizovatele, média.

Ředitel školy v případě, že je to potřebí.

V. Měření efektivity školní preventivní strategie a supervize programu

K měření efektivity využijeme následující:

- a. dotazníková šetření týkající se konkrétních akcí zaměřená na žáky a pedagogy
- b. četnost návštěv rodičů, žáků a pedagogů na webových stránkách a informačním systému školy
- c. výsledky vzdělávání a chování za 1. a 2. pololetí školního roku 2022/2023, které srovnáme s loňským školním rokem

Do supervizí jednotlivých programů budou zapojováni třídní učitelé jednotlivých tříd. Supervize bude také realizovat metodik prevence či výchovný poradce a ředitel školy. Po ukončení každého programu bude hodnotit práci lektora vyučující, který vykonával ve třídě nebo skupině pedagogický dozor. Třídní učitel zajistí hodnocení programu i lektora ze strany žáků své třídy.

VI. Kontakty na spolupracující organizace

Centrum primární prevence

Havířov 599 505 320, 607 268 748
centrumprevence@ssmh.cz

Renarkon Ostrava 595 782 122, 724 154 239
vedporadna@renarkon.cz

Centrum drogové pomoci

Havířov 596 884 854
Karviná K-centrum 731 504 381
Orlová 604 212 644, 731 422 591 (řeší Sociální služby)

Pedagogicko – psychologická poradna

Český Těšín 730 185 932
Havířov 597 582 372, 733 674 890
Karviná 597 582 370
Orlová 420 597 582 371

Centrum Nové naděje

Frýdek-Místek 558 622 436

Středisko výchovné péče

Karviná 770 143 575, 777 738 073
Ostrava 777 738 073

Poradna AIDS a drogy

On-line www.aids-pomoc.cz/poradna/
Karviná 602 666 415
Ostrava 596 627 005, 602 670 789

Linky důvěry

Havířov 599 505 323
linkaduvery@ssmh.cz
Karviná 596 318 080, 777 499 650
Ostrava 737 267 939

Krajská hygienická stanice

Karviná 596 397 111

Policie – problematika drog

Havířov-Šumbark 974 754 751

Anonymní linka pomoci v krizi 974 834 688
pomoc.ski@pcr.cz

Anonymní linka pomoci poskytuje nonstop telefonickou psychologickou podporu a základní informační poradenství. Konzultanti na naší lince mohou poskytnout kontakty na odborníky (psychologické, právní i sociální poradenství). Hovory nejsou nahrávány, nezobrazuje se ani číslo volajícího. I z těchto důvodů není možné zpětné volání. Pracovníci zachovávají povinnou mlčenlivost.

V Havířově 31. srpna 2022

Zpracovali: Mgr. Simona Daňhel Sudacká, metodik prevence
Ing. Tomáš Kostka, metodik prevence

Schválil: Ing. Vladislav Walach, ředitel